

Standardy Ochrony Małoletnich podczas wypoczynku organizowanego przez Fundację Skrzydła dla Edukacji

Preambula

Mając na uwadze treść wytycznych Organizacji Narodów Zjednoczonych w zakresie biznesu i praw człowieka oraz Ustawy o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich z dn. 13 maja 2016 r. (Dz. U. 2016 poz. 862) dalej zwaną "Ustawą".

Wprowadza się następujące Standardy Ochrony Małoletnich.

1. **Fundacja Skrzydła dla Edukacji** prowadzi swoją działalność z najwyższym poszanowaniem praw człowieka, w szczególności praw dzieci jako osób szczególnie wrażliwych na krzywdzenie.
2. **Fundacja Skrzydła dla Edukacji** uznaje swoją rolę w prowadzeniu działalności społecznie odpowiedzialnej i promowaniu pożądanych postaw społecznych.

Na podstawie przepisów Ustawy o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich z dn. 13 maja 2016 r. (Dz. U. 2016 poz. 862) **Fundacja Skrzydła dla Edukacji** wprowadza następujące standardy ochrony małoletnich, dalej zwane "SOM".

Definicje pojęć:

Organizator - oznacza Fundację SKRZYDŁA DLA EDUKACJI z siedzibą w Lublinie.

Kierownik wypoczynku - osoba posiadająca uprawnienia zgodne z ustawą o systemie oświaty, kierująca całością wypoczynku z ramienia Organizatora i odpowiedzialna za realizację procedur SOM na miejscu.

Wychowawca wypoczynku - osoba sprawująca bezpośrednią opiekę nad powierzoną grupą uczestników, odpowiedzialna za ich bezpieczeństwo, zdrowie oraz codzienne stosowanie zasad SOM.

SOM - Standardy Ochrony Małoletnich.

Personel/Pracownik - każda osoba dopuszczona przez Organizatora do wykonywania obowiązków związanych z opieką, wychowaniem, edukacją lub rekreacją małoletnich, w tym osoby zatrudnione na podstawie umów cywilnoprawnych (zlecenie), wolontariusze, stażyści oraz instruktorzy zewnętrzni.

Dział 1. SOM. Zatrudnianie i weryfikacja personelu

1. Przed nawiązaniem stosunku prawnego (umowy cywilnoprawnej, wolontariackiej itp.) z członkiem personelu mającym podjąć obowiązki związane z opieką, edukacją lub wypoczynkiem małoletnich, Organizator ma bezwzględny obowiązek zweryfikować kandydata w Rejestrze Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym (RSPTS) – w Rejestrze z dostępem ograniczonym. Wynik weryfikacji jest dokumentowany w formie wydruku i przechowywany w dokumentacji kadrowej organizatora.
2. Każdy kandydat do pracy z małoletnimi zobowiązany jest przedstawić Organizatorowi aktualne oświadczenie lub zaświadczenie z Krajowego Rejestru Karnego (KRK) potwierdzające brak skazań za przestępstwa przeciwko wolności seksualnej i obyczajowości, przestępstwa przeciwko życiu i zdrowiu oraz przestępstwa z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii.
3. Osoby posiadające obywatelstwo inne niż polskie lub zamieszkujące poza granicami RP w ciągu ostatnich 5 lat składają dodatkowo zaświadczenie z rejestru karnego państwa pochodzenia/zamieszkania oraz oświadczenie o państwach, w których zamieszkiwały.

Ad. art. 22c pkt. 1. zasady zapewniające bezpieczne relacje między małoletnim a personelem organizatora, a w szczególności zachowania niedozwolone wobec małoletnich

- *określa załącznik nr 1 do niniejszych SOM;*

Ad. art. 22c pkt. 2. zasady i procedurę podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego oraz Ad. art. 22c pkt. 3. procedury i osoby odpowiedzialne za składanie zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego;

- *określa załącznik nr 2 do niniejszych SOM.*

Ad. art. 22c pkt. 4. zasady przeglądu i aktualizacji standardów:

- *Przegląd i aktualizacja wprowadzonych SOM następują obowiązkowo nie rzadziej niż raz na 2 lata. Organem odpowiedzialnym za dokonanie przeglądu, ewaluację i sporządzenie pisemnego sprawozdania jest Zarząd Fundacji SKRZYDŁA DLA EDUKACJI.*

Ad. art. 22c pkt. 5. zakres kompetencji osoby odpowiedzialnej za przygotowanie pracowników organizatora do stosowania SOM, zasady przygotowania pracowników do ich stosowania oraz sposób dokumentowania tej czynności;

- *Przygotowanie personelu do stosowania niniejszych standardów spoczywa organizatorze. W zakres procesu przygotowania wchodzi zapoznanie z wewnętrznymi Standardami Ochrony Małoletnich. Zapoznanie dokumentuje się poprzez złożenie oświadczenia przez pracownika.*

Ad. art. 22c pkt. 6. Zasady i sposób udostępniania standardów:

Niniejsze standardy są powszechnie dostępne dla personelu, rodziców oraz uczestników poprzez:

- *Opublikowanie pełnej wersji dokumentu na stronie internetowej organizatora.*
- *Przedstawiane do wiadomości na spotkaniu organizacyjnym przed wyjazdem.*
- *Dostępne w wersji pełnej oraz uproszczonej (przeznaczonej dla dzieci) u kierownika w miejscu trwania wypoczynku*

Ad. art. 22c pkt. 7. osoby odpowiedzialne za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu i udzielenie mu wsparcia;

- *Za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu oraz udzielenie mu wsparcia odpowiedzialny jest w pierwszej kolejności, kierownik wypoczynku lub organizator.*
- *Za przebieg procedury odpowiada koordynator z ramienia organizatora.*

Ad. art. 22c pkt. 8. sposób dokumentowania i zasady przechowywania ujawnionych lub zgłoszonych incydentów lub zdarzeń zagrażających dobru małoletniego.

- *Zgłoszone przez pracowników incydenty lub zdarzenia zagrażające dobru małoletniego wpisywane są do rejestru zdarzeń prowadzonego w formie online.*
- *Za prowadzenie rejestru zdarzeń odpowiedzialny jest koordynator z ramienia organizatora.*

METRYKA DOKUMENTU I HISTORIA AKTUALIZACJI			
Wersja dokumentu:	SOM 2026 (Wersja 1.1)	Data wejścia w życie:	01.06.2026 r.
Organ zatwierdzający:	Zarząd Fundacji SKRZYDŁA DLA EDUKACJI		
Zakres aktualizacji:	Dostosowanie do przepisów tzw. Ustawy Kamilka, wdrożenie procedur bezpiecznej rekrutacji (KRK/RSPTS), zasad bezpiecznych relacji oraz wersji standardów w formie skróconej dla dzieci		
Osoba odpowiedzialna za monitoring:	Zarząd Fundacji Skrzydła dla Edukacji	Termin kolejnego przeglądu:	Maj 2028 r. (lub wcześniej w przypadku zmiany przepisów)

Załącznik nr. 1. do SOM.

Zasady zapewniające bezpieczne relacje między małoletnim a personelem, zachowania niedozwolone wobec małoletnich

Naczelną zasadą wszystkich czynności podejmowanych przez personel jest działanie dla dobra dziecka i w jego najlepszym interesie, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci z niepełnosprawnościami oraz dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Personel traktuje dziecko z szacunkiem oraz uwzględnia jego godność i potrzeby. Niedopuszczalne jest stosowanie przemocy wobec dziecka w jakiegokolwiek formie.

Zasady bezpiecznych relacji personelu z dziećmi obowiązują wszystkich pracowników, stażystów i wolontariuszy. Znajomość i zaakceptowanie zasad potwierdzają się, podpisując oświadczenie.

Relacje personelu z dziećmi:

Jesteś zobowiązany(-a) do utrzymywania profesjonalnej relacji z dziećmi i każdorazowego rozważenia, czy twoja reakcja, komunikat bądź działanie wobec dziecka są adekwatne do sytuacji, bezpieczne, uzasadnione i sprawiedliwe wobec innych dzieci. Działaj w sposób otwarty i przejrzysty dla innych, aby zminimalizować ryzyko błędnej interpretacji twojego zachowania.

Komunikacja z dziećmi:

W komunikacji z dziećmi zachowuj cierpliwość i szacunek.

Śluchaj uważnie dzieci i udzielaj im odpowiedzi adekwatnych do ich wieku i danej sytuacji.

Nie wolno ci zawstydzać, upokarzać, lekceważyć i obrażać dziecka. Nie wolno ci krzyczeć na dziecko w sytuacji innej niż wynikająca z zagrożenia bezpieczeństwa dziecka lub innych dzieci. Nie wolno ci ujawniać informacji wrażliwych dotyczących dziecka wobec osób nieuprawnionych, w tym wobec innych dzieci. Obejmuje to wizerunek dziecka, informacje o jego sytuacji rodzinnej, ekonomicznej, medycznej, opiekuńczej i prawnej.

Podejmując decyzje dotyczące dziecka, poinformuj je o tym i staraj się brać pod uwagę jego oczekiwania.

Szanuj prawo dziecka do prywatności. Jeśli konieczne jest odstępnie od zasady poufności, aby chronić dziecko, wyjaśnij mu to najszybciej, jak to możliwe. Jeśli pojawi się konieczność, porozmawiania z dzieckiem na osobności poproś opiekuna z ramienia Klienta o obecność. Jeśli sytuacja wymaga natychmiastowej rozmowy a opiekuna nie ma w pobliżu zadбай, aby być w zasięgu wzroku innych uczestników wycieczki.

Nie wolno ci zachowywać się w obecności dzieci w sposób niestosowny. Obejmuje to używanie wulgarnych słów, gestów i żartów, czynienie obraźliwych uwag, nawiązywanie w wypowiedziach do aktywności bądź atrakcyjności seksualnej oraz wykorzystywanie wobec dziecka relacji władzy lub przewagi fizycznej (zastraszanie, przymuszanie, groźby).

Działania z dziećmi:

Doceniaj i szanuj wkład dzieci w podejmowane działania, aktywnie je angażuj i traktuj równo bez względu na ich płeć, orientację seksualną, sprawność/niepełnosprawność, status społeczny, etniczny, kulturowy, religijny i światopogląd. Unikaj faworyzowania dzieci.

Nie wolno ci nawiązywać z dzieckiem jakichkolwiek relacji romantycznych lub seksualnych ani składać mu propozycji o nieodpowiednim charakterze. Obejmuje to także seksualne komentarze, żarty, gesty oraz udostępnianie dzieciom treści erotycznych i pornograficznych, bez względu na ich formę. Nie wolno ci utrzymywać wizerunku dziecka (filmowanie, nagrywanie głosu, fotografowanie) dla potrzeb prywatnych. Dotyczy to także umożliwienia osobom trzecim utrwalenia wizerunków dzieci, jeśli nie uzyskano zgód rodziców/opiekunów prawnych oraz samych dzieci.

Nie wolno ci proponować dzieciom alkoholu, wyrobów tytoniowych ani nielegalnych substancji, jak również używać ich w obecności dzieci.

Kwestie finansowe i prezenty:

Kadrze zabrania się przyjmowania pieniędzy oraz wartościowych prezentów od uczestników, jak również wręczania prywatnych upominków wybranym uczestnikom (zakaz faworyzowania/groomingu). Wszelkie rozliczenia finansowe (np. zakupy w sklepie obozowym) odbywają się wyłącznie za wiedzą Kierownika.

Samodzielny transport:

Zabrania się przewożenia uczestnika wypoczynku prywatnym samochodem przez pojedynczego członka kadry sam na sam, poza nagłymi sytuacjami zagrożenia życia lub zdrowia (np. transport do szpitala, o ile nie ma możliwości wezwania karetki), o czym należy niezwłocznie powiadomić Kierownika wypoczynku.”

Kontakt fizyczny z dziećmi:

Każde przemocowe działanie wobec dziecka jest niedopuszczalne.

Istnieją jednak sytuacje, w których fizyczny kontakt z dzieckiem może spełniać zasady bezpiecznego kontaktu np. być odpowiedzią na potrzeby dziecka w danym momencie. Nie można jednak wyznaczyć uniwersalnej stosowności każdego takiego kontaktu fizycznego, ponieważ zachowanie odpowiednie wobec jednego dziecka może być nieodpowiednie wobec innego. Kieruj się zawsze swoim profesjonalnym osądem, słuchając, obserwując i odnotowując reakcję dziecka i zachowując świadomość, że nawet przy twoich dobrych intencjach taki kontakt może być błędnie zinterpretowany przez dziecko lub osoby trzecie.

Nie wolno ci bić, szturczać, popychać ani w jakikolwiek sposób naruszać integralności fizycznej dziecka. Nigdy nie dotykaj dziecka w sposób, który może być uznany za nieprzyzwoity lub niestosowny. Zawsze bądź przygotowany na wyjaśnienie swoich działań.

Nie angażuj się w takie aktywności, jak: łaskotanie, udawane walki z dziećmi czy brutalne zabawy fizyczne. Zachowaj szczególną ostrożność wobec dzieci, które doświadczyły nadużyć i krzywdzenia, w tym seksualnego, fizycznego bądź zaniedbania. Takie doświadczenia mogą czasem sprawić, że dziecko będzie dążyć do nawiązania niestosownych bądź nieadekwatnych fizycznych kontaktów z dorosłymi. W takich sytuacjach powinieneś reagować z wyczuciem, jednak stanowczo i pomóc dziecku zrozumieć znaczenie osobistych granic.

Kontakt fizyczny o ile będzie miał miejsce z dzieckiem nigdy nie może być niejawnym bądź ukrywany, wiązać się z jakąkolwiek gratyfikacją ani wynikać z relacji władzy.

Jeśli będziesz świadkiem jakiegokolwiek z wyżej opisanych zachowań i/lub sytuacji ze strony innych dorosłych lub dzieci, zawsze poinformuj o tym osobę odpowiedzialną i/lub postępuj zgodnie z obowiązującą procedurą interwencji. W sytuacjach wymagających czynności pielęgnacyjnych i higienicznych wobec dziecka unikaj innego niż niezbędny kontaktu fizycznego z dzieckiem. Dotyczy to zwłaszcza pomagania dziecku w ubieraniu i rozbieraniu, jedzeniu, myciu, przewijaniu i w korzystaniu z toalety. Zadbaj o to, aby w każdej z czynności pielęgnacyjnych i higienicznych asystowała ci inna osoba.

Podczas wycieczek niedopuszczalne jest spanie z dzieckiem w jednym łóżku lub w jednym pokoju.

Kontakty poza godzinami pracy:

Co do zasady kontakt z dziećmi powinien odbywać się wyłącznie w godzinach pracy i dotyczyć celów opiekuńczych przewidzianych zleceniem oraz edukacyjnych lub wychowawczych.

Nie wolno ci zapraszać dzieci do swojego miejsca zamieszkania ani spotykać się z nimi poza godzinami pracy. Obejmuje to także kontakty z dziećmi poprzez prywatne kanały komunikacji (prywatny telefon, e-mail, komunikatory, profile w mediach społecznościowych).

Jeśli zachodzi taka konieczność, właściwą formą komunikacji z dziećmi i ich rodzicami lub opiekunami poza godzinami pracy są kanały służbowe (e-mail, telefon służbowy).

Jeśli zachodzi konieczność spotkania z dziećmi poza godzinami pracy rodzice/opiekunowie prawni dzieci muszą wyrazić zgodę na taki kontakt. Utrzymywanie relacji towarzyskich lub rodzinnych (jeśli dzieci i rodzice/opiekunowie dzieci są osobami bliskimi wobec pracownika) wymaga zachowania poufności wszystkich informacji dotyczących innych dzieci, ich rodziców oraz opiekunów.

Bezpieczeństwo online:

Bądź świadom cyfrowych zagrożeń i ryzyka wynikającego z rejestrowania twojej prywatnej aktywności w sieci przez aplikacje i algorytmy, ale także twoich własnych działań w Internecie. Dotyczy to lajkowania określonych stron, korzystania z aplikacji randkowych, na których możesz spotkać uczestników wypoczynku, obserwowania określonych osób/stron w mediach społecznościowych i ustawień prywatności kont, z których korzystasz.

Jeśli twój profil jest publicznie dostępny, dzieci i ich rodzice/opiekunowie będą mieć wgląd w twoją cyfrową aktywność.

Nie wolno ci nawiązywać kontaktów z małoletnimi uczestnikami imprez turystycznych poprzez przyjmowanie bądź wysyłanie zaproszeń w mediach społecznościowych

Załącznik nr 2. Procedura w przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka

1. Zawsze, kiedy jest to możliwe, należy dokonywać identyfikacji dziecka i jego/jej relacji z osobą dorosłą, z którą przebywa na imprezie turystycznej.
2. W sytuacjach nietypowych i/lub podejrzanych, wskazujących na możliwe ryzyko krzywdzenia dziecka, identyfikacja jest obowiązkowo przeprowadzana przez pilota wycieczki lub obecnego na miejscu przedstawiciela Uczniowskiego Klubu Sportowego Skrzydła.
3. Aby dokonać identyfikacji dziecka i jego/jej relacji w stosunku do osoby, z którą przebywa na imprezie turystycznej, należy:
 - a. Zapytać o tożsamość dziecka oraz o relację dziecka w stosunku do osoby, z którą przebywa na imprezie turystycznej. W tym celu można poprosić o dokument tożsamości dziecka lub inny dokument potwierdzający, że osoba dorosła ma prawo do sprawowania opieki nad dzieckiem. W przypadku braku dokumentu tożsamości można poprosić o podanie danych dziecka (imię, nazwisko, adres).
 - b. W przypadku braku dokumentów wskazujących na pokrewieństwo dziecka i osoby dorosłej należy zapytać o tę relację osobę dorosłą oraz dziecko.
 - c. Jeżeli osoba dorosła nie jest rodzicem lub opiekunem prawnym dziecka, należy zapytać, czy posiada dokument świadczący o zgodzie rodziców na wspólny wyjazd osoby dorosłej z dzieckiem.
 - d. Jeżeli osoba dorosła nie posiada dokumentu zgody rodziców, należy poprosić o numer telefonu wyżej wymienionych, aby zadzwonić i potwierdzić przebywanie dziecka w obiekcie z obcą osobą dorosłą za wiedzą i zgodą rodziców/opiekunów prawnych.
4. W przypadku oporu ze strony osoby dorosłej co do okazania dokumentu dziecka i/lub wskazania relacji należy wyjaśnić, że procedura służy zapewnieniu dzieciom korzystającym z imprezy turystycznej bezpieczeństwa.
5. Po wyjaśnieniu sprawy w sposób pozytywny należy podziękować za czas poświęcony na upewnienie się, że dziecko jest pod dobrą opieką i jeszcze raz podkreślić, że procedura ma na celu zapewnienie bezpieczeństwa dzieciom.
6. W przypadku gdy rozmowa nie rozwieje wątpliwości dotyczących podejrzenia wobec dorosłego i jego intencji skrzywdzenia dziecka, należy dyskretnie powiadomić kierownika wypoczynku.
7. Od momentu, kiedy pojawiły się pierwsze wątpliwości, zarówno dziecko, jak i osoba dorosła powinni być pod stałą obserwacją.
8. Osoba wyznaczona do przyjmowania zgłoszeń z ramienia Organizatora, która została powiadomiona o sytuacji, podejmuje decyzję o zawiadomieniu policji lub w razie wątpliwości przejmuje rozmowę z podejrzaną osobą dorosłą w celu uzyskania dalszych wyjaśnień.
9. W przypadku gdy rozmowa potwierdzi przekonanie o próbie lub popełnieniu przestępstwa na szkodę dziecka, osoba nadzorująca zgłoszenia zawiadamia o tym fakcie policję.
10. W przypadku gdy świadkami nietypowych i/lub podejrzanych sytuacji są podwykonawcy usług turystycznych podczas imprezy turystycznej np. przewodnicy, animatorzy czy pracownicy obiektów noclegowych, powinni oni o tym niezwłocznie zawiadomić pilota wycieczki, który decyduje o podjęciu odpowiednich działań.

11. W zależności od sytuacji i miejsca kierownik w porozumieniu z przełożonym weryfikuje, na ile podejrzenie krzywdzenia dziecka jest zasadne. W tym celu dobiera odpowiednie środki prowadzące do wyjaśnienia sytuacji lub podejmuje decyzję o przeprowadzeniu interwencji i zawiadania policję.

Procedura w przypadku okoliczności wskazujących na skrzywdzenie dziecka

1. Mając uzasadnione podejrzenie, że dziecko przebywające na imprezie turystycznej jest krzywdzone, należy niezwłocznie zawiadomić policję, dzwoniąc pod numer 112 i opisując okoliczności zdarzenia. W zależności od dynamiki sytuacji i okoliczności, telefon wykonuje osoba, która jest bezpośrednim świadkiem zdarzenia (pracownik/przełożony). Jeśli zawiadamiającym jest pracownik, jednocześnie o zdarzeniu informuje swojego przełożonego.
2. Uzasadnione podejrzenie krzywdzenia dziecka występuje wtedy, gdy:
 - a. dziecko ujawniło pracownikowi fakt krzywdzenia,
 - b. pracownik zaobserwował krzywdzenie,
 - c. dziecko ma na sobie ślady krzywdzenia (np. zadrapania, zasinienia), a zapytane odpowiada niespójnie i/lub chaotycznie lub/i popada w zakłopotanie bądź występują inne okoliczności mogące wskazywać na krzywdzenie np. znalezienie materiałów pornograficznych z udziałem dzieci w pokoju osoby dorosłej.
3. W tej sytuacji należy uniemożliwić dziecku oraz osobie podejrzewanej o krzywdzenie dziecka oddalenie się.
4. W każdym przypadku należy zadbać o bezpieczeństwo dziecka. Dziecko powinno przebywać pod opieką pracownika do czasu przyjazdu policji.
5. W przypadku uzasadnionego podejrzenia, że doszło do popełnienia przestępstwa powiązanego z kontaktem dziecka z materiałem biologicznym sprawcy (sperma, ślina, naskórek), należy w miarę możliwości nie dopuścić, aby dziecko myło się oraz jadło/piło do czasu przyjazdu policji.
6. Należy zabezpieczyć materiał z monitoringu oraz inne istotne dowody (np. dokumenty) dotyczące zdarzenia i przekazać prokuratorowi lub policji.
7. Po interwencji należy opisać zdarzenie w dzienniku zdarzeń lub innym dokumencie przeznaczonym do tego celu.

Załącznik nr 3 – standardy ochrony małoletnich (wersja skrócona dla dzieci i młodzieży)

Cześć! Witaj na wyjeździe Fundacji SKRZYDŁA DLA EDUKACJI!

Chcemy, aby ten czas był dla Ciebie niezapomnianą przygodą, pełną radości, nowych przyjaźni i bezpiecznych wyzwań. Twoje bezpieczeństwo, zdrowie oraz dobre samopoczucie są dla nas absolutnym priorytetem.

Aby każdy czuł się tutaj dobrze i swobodnie, obowiązują ważne zasady. Przeczytaj je uważnie – dotyczą one zarówno Ciebie, Twoich obozowych kolegów i koleżanek, jak i wszystkich dorosłych (wychowawców, instruktorów i kierownika).

1. Masz prawo czuć się bezpiecznie i wyjątkowo

- **Szacunek dla każdego:** Masz prawo być sobą. Nikt nie ma prawa Cię wyśmiewać, obrażać, wykluczać z grupy z powodu tego, jak wyglądasz, skąd pochodzisz, w co wierzysz czy co lubisz.
- **Stop przemocy:** Nikt – ani inny uczestnik, ani żaden dorosły – nie ma prawa Cię bić, popychać, szarpać, zamykać w pomieszczeniach ani w żaden inny sposób naruszać Twojej przestrzeni fizycznej.

2. Twoje ciało i prywatność należą do Ciebie

- **Prawo do intymności:** Masz prawo do pełnej prywatności w swoim pokoju oraz w łazience. Wychowawcy i inni uczestnicy szanują Twoją przestrzeń i przed wejściem do pokoju zawsze pukają.
- **Granice dotyku:** Nikt nie ma prawa dotykać Cię w sposób, który sprawia Ci przykrość, zawstydza Cię, wywołuje lęk lub Twój niepokój. Jedyny dopuszczalny dotyk na obozie to pomoc medyczna (np. opatrywanie rany), asekuracja podczas zajęć sportowych lub naturalny gest wsparcia (np. przytulenie, gdy jest Ci smutno), ale **zawsze za Twoją wyraźną zgodą.**

3. Szanujemy się nawzajem (Zasady rówieśnicze)

- **Precz z dokuczaniem:** Na naszych wyjazdach nie ma zgody na dokuczanie, przezywanie, obgadywanie czy niszczenie rzeczy innych osób.
- **Bezpieczeństwo w sieci i telefonie:** Wiemy, jak ważne są smartfony, ale na obozie korzystamy z nich tylko w wyznaczonym przez kierownika czasie (w godzinach depozytu). **Kategorycznie zabrania się robienia zdjęć lub nagrywania filmów innym uczestnikom bez ich wiedzy i zgody,** a w szczególności w sytuacjach prywatnych (w pokojach czy łazienkach). Rozsyłanie złośliwych materiałów w sieci lub na grupach (Messenger, WhatsApp, TikTok) to też przemoc (tzw. cyberbullying) i jest surowo karane.

4. Co zrobić, gdy dzieje się coś złego?

Jeśli ktoś (kolega, koleżanka, a nawet dorosły opiekun) Cię skrzywdzi, sprawi Ci przykrość, naruszy Twoje granice lub jeśli widzisz, że dzieje się krzywda komuś innemu:

- **POWIEDZ O TYM GŁOŚNO!** Podejdź do swojego wychowawcy, Kierownika wycieczki lub innego dorosłego na obozie, któremu ufasz. Oni są tutaj po to, żeby Cię wysłuchać, natychmiast Ci pomóc i zapewnić Ci pełną ochronę.
- **Pamiętaj:** Zgłoszenie, że dzieje się coś złego, to nie jest „skarżenie” ani „kablowanie”. To odwaga i dbanie o bezpieczeństwo Twoje oraz Twoich przyjaciół. Każda rozmowa z kadrą na ten temat jest poufna.

Ważne telefony zaufania

Jeśli z jakiegoś powodu nie chcesz lub boisz się porozmawiać z kadrami obozu, możesz zadzwonić pod specjalne, bezpłatne numery telefonów. Tam czekają dorośli, którzy wysłuchają Cię i pomogą rozwiązać każdy problem. Połączenia są całkowicie anonimowe (nikt nie dowie się, że dzwoniłeś/aś):

- **116 111** – Telefon Zaufania dla Dzieci i Młodzieży (czynny całą dobę, 7 dni w tygodniu).
- **800 12 12 12** – Dziecięcy Telefon Zaufania Rzecznika Praw Dziecka (czynny całą dobę).

Bądź bezpieczny, wspieraj innych i miej wspaniały czas ze Skrzydłami!